

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

In quartam Epistolam Notæ duæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

In quartam Epistolam.

NOTA I.

Hic tandem ratiocinari coepisti, bone Willelme, & contra Jesuitas rationis usum adhibes, quem in iis huc usque ferre non poteris: (b) sed quam parum tuum ratiocinium, rationi & veritati consonet, breviter discuto. *Tota olim, inquis, & libera Sorbona, facultas Lovaniensis, Episcopi Gallie, Parisienses, Rothomagenes, &c. Jesuiticam doctrinam, in Baunio censura sua notant, quæ docet nunquam ab eo peccari, qui peccatum esse fecit: id est, à peccato immune esse, quod fit per ignorantiam invincibilem scilicet; nec quisquam est, qui aliam intelligat.* Quid ergo mirum, inquis, si Catholici (scilicet Janfeniani) ignorantiam juris naturalis & Decalogi, peccato non eximere, defendant? & in hanc rem, sugillas furiosum illum Apologistam, quem deinceps distinctio nis gratia, secundum vocabo, vel alterum; & secundam Janfenii Apologiam laudas. Extendis præterea Baunii doctrinam ad omne ignorantie genus: tum mollitiem tuorum arguis, qui hanc Jesuiticam doctrinam erroneam appellant, quam hereticam potiori jure appellare potuissent; cum fide constet, aliqua esse ignorantie peccata; (c) quod probas ex scripturis, ex Concilio Diospolitano, ex traditione; longum denique D. Bernardi locum adducis, hæc tui ratiocinii summa est.

Sed mi homo, totum hoc ratiocinium corrumpit, si quis vel uno verbo reponat, ignorantiam voluntariam & culpabilem, ut vocant à culpa non liberare; & hanc esse, quam scripturæ, concilia, traditio, Patres à peccato immunem esse negant. De invincibili nemo Catholicus neget: alioquin ex necessitate peccaretur, scilicet involuntaria: quod in tertia propositione damnatum est. Ad tua principia tuum ratiocinium reduco, scilicet, ad peccandi necessitatem, quam libertas ad merendum, & demerendum, ut vocant, officere non putas; quod scilicet necessarium cum voluntario aliquando conjunctum sit. Sed qui hoc dixerit, anathema, immo quod fit per ignorantiam invincibilem, voluntarium dici nequit: nec enim voluntas fertur in incognitum; nec volo admittere peccatum, quod ignoro; aut violare præceptum, quod nescio.

Quod autem Baunio affingis, calumnia est. Nempe ille de ignorantia, incogitantia, inconsiderantia invincibili duntaxat agit. Item ineptè sugillas alterum Apologistam, quasi vobis imposuerit, ignorantiam invincibilem à Janfenianis peccatum reputari; cum il tamen peccatum duntaxat esse reputent quid quid flagiti per eam fit. Pudeat re apertè mendacii: ad pœnam libri: cita locum, lege à pag. 23. ad pag. 39. ubi auctor doctè, fuse, acriter tuum Montalium refutavit; eà sanè verborum claritudine, quâ hujus erroris, qui apud vestros ultimo loco non est, tenebræ penitus profligantur: & hoc te valde pupugit: quanquam alii multi, ut Annatus, Martinon, Petrus à S. Joseph, Marandæus hoc etiam munere peregre defuncti sunt. Porro in hanc rem secundam Janfenii Apologiam laudas; librum scilicet Innocentii decreto, in confixorum album relatum.

T t 3

Vis

(b) Pag. 46, (c) Pag. 47.

Historicum facile Principi, & Imperatori relinquimus, ne in res vestras nos involare liceat. Quid tibi velis, mi Wendrocki, lat scio. Quod cum illud templum, non populi extructum spoliis, sed confandam Jesuitis invidiam garris, benedicti Regis Christianissimi Ludovici XIII. benedicti edificatum, agentis selectæ concursus & frequentiam opibus illis Patribus invidet: & nobis quæ puelisque, quibus fides, pietas, & Christianæ virtutes cum lacte instillantur, de doctrina Catholice eruditæ, immo ægerimè ferre videbitur Janfenianis juxta Cathedismum vestrum à de hoc soluta damnatum infici erroribus, & mortem eidem porrigi venenum: quidquid secus habet, contra hæc hitionale appellas.

Item dico de pia illa & festiva supplicatione, si tamenequa fuit, Maricone habita, in qua sufficienter quæ triumphus, profligata Janfenii hæresi, qui prædam gratiam procul ablegarat, fuit exhibitus: hæc deo de Claro-montano Dramate, in quo Janfenius, non Janfenius in orcum detrusus est, & eò necesse compellitur, unde prius eruperat. Sed Janfenius qui Janfenio accipis, & Patrem substituis in populi locum. Dic mihi, Willelme, quæ lege gravissimam in hoc mundo Patriarchæ vestro à te illam apud te quæquam fabulam in fabula fingis. Nihil enim quod in Collegio Claro-montano exhibitum fuit, nisi fortè librum, qui damnatus Janfenius inscribitur, damnatus inquam à Romano Pontifici, in trigrediam, vel comædiam tu & Montalium commutare voluisti.

Iam peccati in Almanacho isto, (a) scienim hæreticum & cum tuo Montalio vocare liceat, reperiunt, vel in suo proprio vocabulo utar. In hoc enim Janfenium in Janfenium incautè convertit hoc autem inventum, non Jesuitarum, ut falsò dicit, sed alterius fuit, quem facile appellarem, si res potuisset; at cuiuscumque tamdem sit, & quidquid dicitur sanè lapidibus visa est, non modò falsamentum, ut dicis, verum etiam sapientissimis hominibus, qui & ipsi Summatibus; immò, velis nola apud dicam, Innocentio decimo, Pontifici Baunio vinctissima fuit, cuius singulari iussu, impetrate in ampliore tabellam, auro & coloribus distinctam, non in felici penicillo, ad perpetuam memoriam, traducta est. Impalluisti Willelme: hoc enim nomen te perculit. Sic fulmine tacti, torrendo timent. Neque ut narras, fabella fuit, hæc fabulosa. Quid enim vobis sacro anathemate afficit rehat, nisi, ut vel ejuratis erroribus, redimatur, quod sanè desiderari à nobis, sperari ratione potuit, in tanta præsertim animorum obstinatione, vel detracta larva, ad fœderatos Calvinistas tandem reciperetis; cum iis communium errorum jam arcè devincti essetis. Sed magno fabelæ, Jesuitis confutur, edito scilicet carmine Ludovici laurico, quod exquisitarum laudum minio pulchre digonum reputas, quod à Poësis studiosis & non minus (malorum scilicet) tractetur. Insanum vel leuillius & monstruosum ille prostratæ factionis, non mille ungibus & rostris horridus, vix natus, sed fuit: vix primam lucem aspexit, cum Deus Pontificio æternis tenebris addidit: & hunc deinde laudas? hanc pestem adornas, quia Jesuitarum putas? quid aliud reponerem? ad Decretum Innocentii & librorum damnatorum certum remitto, in quo alios etiam invenies; Janse-

Pag. 46.

Vis demum dicam, quod res est? de ignorantia, ignorans ipse scripsisti: sed alios utique ignorantia, tamen nullatenus excusat; cum in te voluntaria, crassa, vel ut vocant, affectata sit. In hoc do manus ultro, ac descendendo in tuam sententiam: ignorantiam scilicet tuam à peccato, eoque gravissimo non liberare. Nullus Baunius, vel Caramuel, vel Diana, nullus Casuista, quamvis laxioris doctrinæ auctor, secus sentiet. Censura Sorbonica, cujus mentionem facis, nondum prodit; neminem igitur ferit: Lovanienſis suspecta est, & fingit Chimæras, quas notet: Episcopi Gallie præmissam doctrinam nunquam damnarunt; si forte Senonensem, Bellovacensem & Convenarum excipias; quorum in doctrina morum & fidei iudicium etiam suspectum est. Sed hic tuos non alterius errores adnoto.

NOTA II.

HOc paragrafo eundem (a) Apologistam impugnas, eo quod dixerit, imple non deesse gratiam sufficientem, bona scilicet cogitationis, remorsus, desiderii, timoris, sed ea parum advertere; Bellarmini locum de Grat. & lib. arb. lib. 2. cap. 6. statim opponis; tum juveniliter exultas contra hanc, inquis, Iesuitam ineptiam & negas, id sufficere, ut homo à peccato abstinere queat: intacta igitur & inconcussa Augustinianorum, id est Janſenianorum doctrina, qui evidentissime probant, Scripturæ & Patrum auctoritate, & compellata cuiusque conscientia & experientia, gratiam sufficientem peccantibus revera deesse: (b) immò contrariam doctrinam bonis gravem & moleſtam, peccantibus odiosam esse contendis; atque adeò Pelagianam; cum seclusis etiam conscientiæ morſibus, in sola cognitione peccati, gratiam sufficientem collocet; præterquam quod huiusmodi morſus in quadam formidine positi esse dicuntur, quam idem Apologista pro vera gratia, qua peccata vitari possunt, obrudit; quod ab Augustino, scilicet Irenæo, & gratiæ auctoribus, scilicet Janſenianis, centies explosum est.

Hic tuam fidem, Willelme, religionem, rationem desidero. Non advertis, aliud esse, aliquid leviori cogitatione attingere; aliud maturè ponderare, & penitus inspicere. Primum illud percipitur quidem, at leviter & minus perfectè: quid mirum ergo, si minus afficit; alterum verò altius imprimitur & inculcatur: quid mirum, si vehementius excitet? Sic oculus leviori aspectu nonnunquam aliquid delibet; idem aliàs fixo intuitu aspicit & lustrat. At quis nescit, levioſam illam cogitationem esse ad instar fermenti cuiusdam & seminis, ex quo, ejusdem gratiæ beneficio, majorem & perfectiorem homo elicere possit, si velit. Hæc longè fusiùs prosequeretur, si rerum honestarum & sanæ doctrinæ patiens esses; ac penitus demonstrarem, illam omnino gratiam sufficere, ad hoc, ut aliquis peccatum vitare queat. Accedit, quod imo, ut rem hanc capias, quantumvis à me paulò fusiùs explicetur, quam ab Apologista clarissimè alioquin, ac nitidissimè descriptam capere non potuisti. Facille igitur cum tuis nugis, quas ignorantia juxta atque malitia attribuo. Bellarmini locus ad hanc rem non facit, nempe contra illos disputat, qui dicunt, Deum perpetuò pulsare ad ostium cordis, & peccatores vocare, sed eos non percipere. Dissimilem quæstionem agitas, neutrum adstruere Apologista: vult enim, inſtinctus illos percipi, sed leviter, & minus perfectè

nec Baunius aliam attentionem, cogitationem, reflexionem ad peccatum exigit, nisi eam, quæ ignorantiam invincibilem expungit.

Moynium deinde perstringis: Herculi, qui domit, Pygmæus barbam vellcas: sed clavam time. Doctrinam illam Iesuiticam (c) bonis gravem & moleſtam, peccantibus odiosam esse, tantum non juras, sed ne jurato quidem crederem: jurabis, scio, te fallere posse Deos. Præterea tuos illos bonos intellegis, & Portus-regalis penitentes: qui vel inde excusatos se volunt, dum ipsi peccant, quod gratia, ad hoc, ut possent non peccare, necessaria, defuerit: cum tamen illa, quam adeò improbare doctrina, nullum excusationi locum relinquit. Quid enim est quod peccator, quem patrat criminis arguo, pro sui defensione adducat: vixitque, adverte animum ad legem divinam, ad penam inferorum, ad turpitudinem & malitiam actionis. Vix inquis: at saltem leviter hæc cogitatio cor & mentem tuam pulsavit. Ita est, inquis; levissime tamen. Ex modico illo semine uberes fructus referas: poteras: applicare animum, in tua poreſtate fuit, ejusdem divinæ gratiæ impulsu; & hoc nullatenus negas: quod reverà si fecisses & conatum, quæ poteras, adhibuisses; dubio procul omnimodis peccasses.

Tecum ago Willelme, nec alium compello peccatorem. Quis enim gravius unquam peccare potuit: tot ac tantos errores effutis, tot columnas effundis, tot probra spargis & convicia; mortuum denique piis & doctis hominibus extremæ maleſcentiæ virus aspergis: nullus Casuista tam gravia scelera excuset, nullus Confessarius dissimulet, fateris ultro, peccantibus gratiam sufficientem deſſe, sed hoc est hæreticum. Fateris, Augustinianorum esse doctrinam, sed damnatam: fatiſcio, quos intellegas. Timorem illum gehennæ, qui divina fide revelatione nititur, veram gratiam esse negas, sufficientem scilicet, ad non peccandum: quod cum tui Gratiæ, scilicet Calvinianæ, Doctoribus libere effutis. Hoc etiam est hæreticum, scripturæ & Tridentino repugnans: brevius respondere hoc possum. Pelagianismi notam eidem Apologista perperam inuris, eo quod cognitionem peccati delectam ex fide, aliosque pios morus divinitus immutatos, à morſu licet conscientiæ distinctos, professuſcientie gratiæ acceperit: tu verò ipse in eandem notam incurris, qui negas huiusmodi morus & illuminationes, veram Christi gratiam esse. Verbo dicam, Willelme, eo spectas, ut nullam gratiam sufficientem esse velis; præter gratiam efficacem, in teſtibus scilicet Calviniano, qui Janſeniano consentit: quam semper in ore, in animo & corde nunquam habetis; alioquin ejuratis erroribus, Catholicam doctrinam quam vobis optima parens Ecclesia tot Confirmationibus Apostolicis, atque Decretis explicuit, & proposuit, ultro amplexi eſſetis. Annus Willelme, cum tota reformatorum corona.

**

(a) Pag. 48. (b) Pag. 49. & 50.

(c) Pag. 50.